

Inż. Adam Mirowski

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

w/m

ul. Ursynowska 46.

WIADOMOSCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VII

WARSZAWA, 10 marca 1931 r.

Nr. 9-10

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE:

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.
 Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.
 Związek Polskich Inżyn. Kolejowych Krakowskie Tow. Techniczne.
 Stow. Elektryków Polskich.
 Polskie Stow. Inżyn. i Techn. województwa Śląskiego.
 Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych.
 Stow. Techników w Sosnowcu.
 Stow. Techników Polskich w Wilnie.
 Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.
 Stowarz. Techników w Poznaniu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.
 Stowarzyszenie Inżynierów i Techników ziemi Radomskiej.
 Wołyńskie Stowarzyszenie Techników w Łucku.

Związek Inżynierów Drogowych.
 Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem. Naftowego w Borystawiu.
 Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.
 Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.
 Związek Techników Polskich w Częstochowie.
 Stow. Techników Polskich w Toruniu.
 Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.
 Koło Techników w Ostrowcu.
 Koło Techn. w Starachowicach.
 Stow. Techników w Grudziądzu.
 Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.
 Stowarzyszenie Inżynierów Polaków w Ameryce.
 Stowarzyszenie Techn. Okręgu Skarżysko-Kamienna.

TREŚĆ:

Sprawozdanie Koła Odlewników	A-17
Ze Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie	A-20

TREŚĆ KRONIKI TECHNICZNEJ Nr. 5

Pełzanie szyn na torach kolejowych	21
Elektryfikacja Chin	23

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5.
 Konto czekowe P. K. O. 5878.

OGŁOSZENIA: 1/1 str. 140 zł., 1/2 str. 85 zł., 1/4 str. 55 zł., 1/8 str. 30 zł., 1/16 str. 18 zł.
 Prenumerata za kwartał zł. 1. Cena Nr. 9-10 — 50 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę przez swe Stowarzyszenia.
 Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie
 Cena pojedynczego numeru 1. — zł.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

I. POSIEDZENIE TECHNICZNE

Zapowiedziany w poprzednich numerach na dzień 13 b. m. odczyt inż. Jana Wojciechowskiego p. t.: „Nowoczesne sposoby szkolenia zawodowego i udoskonalenia narzędzi i metod pracy” — z powodu wypełnienia wieczoru w tym dniu przez Walne Zebranie Członków S-nia — zostaje przeniesiony na dzień 20 marca b. r.

II. KOMUNIKATY ZARZĄDU

ZARZĄD STOWARZYSZENIA komunikuje, że dnia 13 marca 1931 r. odbędzie się NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW POLSKICH w Warszawie o godz. 8-ej wiecz. Porządek obrad:

1. Wybór przewodniczącego, asesorów i sekretarza. 2. Odczytanie i zatwierdzenie protokołu z poprzedniego Walnego Zebrania z dnia 19 grudnia 1930 r. 3. Rozpatrzenie wniosku Zarządu S-nia w sprawie sprzedaży Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego gmachu przy ul. Polnej nr. 60, mieszczącego gimnazjum im Staszycza. 4. Rozpatrzenie sprawy budowy Przystani Wioślarskiej na Wiśle dla członków S-nia /wniosek Koła Sportowego przy S-niu/. 5. Komunikaty Zarządu. 6. Wnioski członków do rozważenia na następnym Walnym Zebraniu.

ZARZĄD S-NIA zawiadamia, że WALNE ZEBRANIE SPRAWOZDAWCZE Członków Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie odbędzie się w dniu 27 marca r. 1931 o godz. 8-ej wiecz. Porządek obrad:

1. Zagajenie zebrania przez prezesa Stowarzyszenia. 2. Wybór przewodniczącego, 2-ech asesorów, sekretarza i skrutatorów. 3. Odczytanie i zatwierdzenie protokołu z poprzedniego Walnego Zebrania z dnia 13 marca 1931 r. 4. Decyzja sprawy sprzedaży nieruchomości S-nia przy ul. Polnej nr. 60 — hip. nr. 5534, — mieszczącej gimnazjum państwowe im. Staszycza (w II-gim terminie). 5. Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia i zatwierdzenie bilansu za rok 1930. 6. Sprawa Fundacji Stypendjalnej Koła Technologów Petersburskich. 7. Zatwierdzenie regulaminu dla nowoorganizowanego Koła Samochodowego. 8. Sprawy likwidacji Wydziału Dróg Lądowych i Wodnych. 9. Wybory do władz Stowarzyszenia. 10. Balotowanie kandydatów na członków Stowarzyszenia. 11. Wnioski członków do rozpatrzenia na następnym Walnym Zebraniu.

III. KOMUNIKATY KÓŁ I WYDZIAŁÓW.

KOŁO INŻYNIERÓW CYWILNYCH zawiadamia Kolegów, że następne zebrania miesięczne odbywać się będą, punktualnie o godz. 8-ej wiecz. w soboty: 11 kwietnia, 9 maja i 6 czerwca r. b.

KOŁO OGRZEWNIKÓW podaje do wiadomości, że dnia 12 b. m. o godz. 6-ej popołudniu w sali nr. IV odbędzie się posiedzenie naukowo-techniczne, na którym p. inż. F. Bąkowski wygłosi odczyt na temat: „Zespoły grzejne i zastosowanie ich w budynkach fabrycznych”.

W myśl uchwały Walnego Zebrania KOŁA ODLEWNIKÓW z dnia 17.11.31 r. Koło Odlewników pośredniczy swym członkom przy poszukiwaniu posad w przemyśle odlewniczym. Zwracać się pod adresem Koła Odlewników przy Stow. Techn. Polsk. w Warszawie, ulica Czackiego nr. 3/5.

IV. DZIAŁ INFORMACYJNY

POSADY WAKUJĄCE:

- 26 — Ministerstwo Pocht i Telegrafów poszukuje 2 techników, zamieszkałych w Warszawie, którzy podjęliby się opracowania rysunków wykonawczych i opisów technicznych skrzynek pocztowych, według ustaleń przez M. P. i T. wzorów.

(Dalszy ciąg patrz 3 str. okładki).

Polska Biblijografia Techniczna.

1929 338(42):622.333
 P Przgl. Gór. Hutn. Nr. 11-12
 B MALINOWSKI BOLESŁAW inż.
 T gór. Nowy rząd angielski a sprawa węglowa. 240 sl.

1929 338(438):622.323
 P Przgl. Gór. Hutn. Nr. 11-12
 B NATURSKI JAN inż. Kraków. Szko-
 T dliwy uniwersalizm (na marginesie art. W. Holewińskiego: „Kryzys samowystar-
 czalności naftowej w Polsce“. 300 sl.

1929 620.9(438)
 P Przgl. Gór. Hutn. 13-14
 B MAKOWSKI ARNOLD Warszawa.
 T Użyteczne źródła energii i ich przysz-
 łość ze szczególnem uwzględnieniem
 polskich. 1920 sl. + 27 tab.

1629 662.62
 P Przgl. Gór. Hutn. Nr. 13-14
 B CZYZEWSKI MIKOŁAJ inż. asyst.
 T Akad. Gór. Sprawdzenie analizy gazu
 generatorawego. 360 sl + 2 rys. + 3 tab.

1929 669.162.2
 P Przgl. Gór. Hutn. Nr. 13-14
 B Odsiarczanie w wielkim piecu. (Z czas.
 T „Stahl und Eisen Nr. 1 z r. 1929 tłum.
 L. Mayre) 280 sl. + 2 rys.

1930 338(438)+665.5+622.323
 P Nafta Nr. 1
 B SZLEMIŃSKI JÓZEF. Oświetlenie
 T sytuacji w naszym przemyśle naftowym
 i wytyczne polityki naftowej w dobie
 obecnej. 3500 sl.

1930 351.82+665.5:33.014
 P Nafta Nr. 1
 B ROSENBERG MARJAN. Kodyfika-
 T cja prawa naftowego - a obcy kapitał.
 4000 sl.

1930 665.5(063)
 P Nafta Nr. 1
 B WIELEŻYŃSKI MARJAN inż. Z ży-
 T cia Towarzystw Naftowych 450 sl.

1930 338(438):622.323(438)
 P Nafta Nr. 3
 B ROSENBERG MARJAN. Upadek
 T polskiego kopalnictwa naftowego 2190 sl.
 + 3 tab.

1930 338(438)+665.5+622.323
 P Nafta Nr. 3
 B SZYDŁOWSKI MARJAN poseł na
 T Sejm. Pogląd na sytuację w przemyśle
 naftowym. 3960 sl. + 6 tabl

1930 338(438)+665.5+622.323
 P Nafta Nr. 3
 B SZLEMIŃSKI JÓZEF. Na margine-
 T sie referatu p. posła inż. Marjana Szy-
 dłowskiego. 3300 sl.

1930 332.742.1:622.323
 P Nafta Nr. 4
 B WOJCIECHOWSKI BRONISŁAW
 T dr. poseł. O fundusz wiertniczy. 430 sl.

1930 332.742.1:622.323
 P Nafta Nr. 4
 B Memorjał do P. Ministra Przemysłu
 T i Handlu w sprawie Państwowego Fun-
 dusu Wiertniczego. 1520 sl.

1930 338(438)+665.5+622.323
 P Nafta Nr. 5-6
 B SZLEMIŃSKI JÓZEF. Siły hamujące
 T rozwój przemysłu naftowego i wytyczne
 polityki naftowej na bliższą i dalszą przy-
 szłość. 3000 sl.

1930 338:665.5
 P Nafta Nr. 5-6
 B WINIARZ JULJAN. Dole i niedole
 T producenckie 930 sl.

1930 332.742.1:622.323
 P Nafta Nr. 5-6
 B Kredyty na cele wiertnicze z fundu-
 T szu wiertniczego. 1230 sl.

1930 622.323+622.24 05
 P Nafta Nr. 5-6
 B Normalizacja żurawia kombinowa-
 T nego. 510 sl.

1930 382:665 5
 P Nafta Nr. 7
 B DENIKA DE SAJO WŁ. inż. Import
 T ropy zagranicznej. 3200 sl.

JUBILEUSZOWE DZIESIĄTE TARGI POZNAŃSKIE

1 9 3 1

znacznie obniżyły ceny by przyjść z pomocą Gos-
podarstwu Polskiemu

26 kwietnia — 3 maja

1. Dolarów 100.000.000 wpłynie do Polski w roku bie-
żącym.
Zapasy towarów wyczerpały się.
Wiosna spowoduje zakupy i przyniesie ożywienie.
2. W czasie kryzysu świat podwoił reklamę; Ty ją zmiej-
szyłeś kurcząc własne obroty.
Reklama targowa jest najskuteczniejszą bo uderza
w kupca a nie w przechodnia.
3. Reklama Targowa jest najtańszą bo zamiast kosztów
przynosi zysk. Tranzakcje pierwszego dnia opłacają
koszta udziału.
4. Targi trwają tylko 8 dni, nie wymagają dekoracji stoisk
i dają możliwość sprzedaży wielkiej ilości mniejszych
partyj towaru za gotówkę z dostawą po zamknięciu
Targów.
5. Na X Targi przyjadą hurtownicy z głównych ośrod-
ków Europejskiego handlu, wielcy eksporterzy portowi
na rynki zamorskie oraz agenci zakupu uniwersalnych
magazynów miast stołecznych Europy Zachodniej.
5. Tegoroczne Targi wiosenne będą jedyną imprezą tego
sezonu.

WIADOMOŚCI ZWIĄZKU POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Rok VII.

Warszawa, 10 marca 1931 r.

Nr. 9-10

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOŁA ODLEWNIKÓW za czas od 1. I. 1930 r. do 31. XII. 1930 r.

Władze Koła. — Dnia 14. I. 1930 r. odbyło się zwyczajne ogólne zebranie Koła, na którym wybrano władze Koła, poczem Zarząd ukonstytuował się następująco: kol. J. Buzek — prezes, kol. K. Gierdziejewski — vice-prezes, kol. J. Dickman — sekretarz, kol. St. Ambrożewicz — skarbnik, kol. R. Szymanderski — członek zarządu, oraz dokooptowani przez Zarząd przedstawiciele Kół Prowincjonalnych kol. kol. St. Knowiakowski i St. Szafrąński.

W skład Komisji Rewizyjnej weszli kol. kol.: J. Abratański, Fr. Giertych i J. Zybert.

Delegatem do Delegacji Kół i Wydziałów wybrany został kol. K. Gierdziejewski, zastępcą zaś kol. R. Szymanderski. Dnia 25. II. 1930 r. nastąpiła zmiana w składzie Zarządu z powodu rezygnacji kol. J. Dickmana. Na miejsce jego Zarząd dokooptował kol. Z. Lenartowicza, powierzając mu jednocześnie pełnienie funkcji sekretarza Koła: uchwała ta została akceptowana przez Ogólne Zebranie w dniu 25 lutego 1930 r.

Skład Koła. — Koło odlewników liczyło na dzień 31. XII. 1930 r. 51 członków i 23 stałych gości. Z tej ilości przypada na Warszawę — 30 osób. Z prowincjonalnych grup najliczniejszymi są: ostrowiecko-starachowicka — 11 osób i grudziądzka — 7 osób.

DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU.

1. Posiedzenia. — Zarząd odbył w okresie sprawozdawczym 10 posiedzeń, na których omawiano sprawy bieżące Koła, między innymi stosunek Koła do grupy odlewników przy Stowarzyszeniu Hutników Polskich, sprawę zorganizowania Stałej Komisji dla opracowania norm wytrzymałościowych dla żeliwa, Statut Międzynarodowego Komitetu Związków Odlewniczych, oraz sprawę nomenklatury celnej wyrobów żeliwnych.

Drobniejsze sprawy decydowane były ex presidio przez vice-prezesa i sekretarza.

2. Zebrania Odczytowe. — Zebrań odczytowych odbyło się 8. Wygłoszono następujące referaty:

28. I. 1930 r. kol. Kowalczewski — „Zagadnienia przy odlewaniu bloków mosiężnych”.

11. II. 1930 r. kol. K. Gierdziejewski — „Kalkulacja w odlewniach” (referat drukowany w Hutniku).

25. II. 1930 r. kol. J. Dickman — „Kalkulacja w odlewniach”.

8. IV. 1930 r. kol. S. Szczawiński — „O nakłucjach w odlewach glinowych” — referat drukowany w Hutniku.

7. VI. 1930 r. kol. R. Szymanderski — „Maszyny formierskie w odlewni”.

21. IX. 1930 r. kol. T. Miaskowski — „Najnowsze wyniki badań nad żelivem wysokowartościowym”.

18. X. 1930 r. p. Król — „Przetapianie otoczków bronzowych” (referat przygotowany do druku w Hutniku).

16. XII. 1930 r. kol. Z. Lenartowicz — „Metody wykreślne obliczania wsadu” (referat przygotowany do druku w Hutniku).

Przeciętna frekwencja wynosiła — 18 osób.

3. **Czasopisma.** — Pragnąc zcentralizować wszelkie prace i wiadomości z zakresu odlewnictwa, Zarząd przeprowadził pertraktacje z czasopismem „Hutnik” i uzyskał zgodę jego na drukowanie prac zarówno oryginalnych, jak i tłumaczeń z czasopism zagranicznych, a także komunikatów Koła. Członkom Koła przysługuje prawo ulgowej prenumeraty miesięcznika „Hutnik”.

Poza tem protokoły posiedzeń komisji fachowych umieszczane są w „Wiadomościach Związku Zrzeszeń Technicznych”.

4. **Organizacja Zjazdu.** — Zarząd postanowił zorganizować na początku maja 1931 r. I ogólnopolski Zjazd Odlewników. W tym celu Zarząd wyłonił specjalny Komitet Organizacyjny, któremu powierzył pieczę nad organizacją Zjazdu. Odpowiednie komunikaty zostały umieszczone w czasopismach.

5. **Stosunki z zagranicą.** — Celem nawiązania stosunków oraz propagandy odlewnictwa polskiego zagranicą, Koło postanowiło wziąć udział w VI-ym Międzynarodowym Kongresie Górnictwa, Hutnictwa i Geologii Stosowanej w Liège w 1930 r. W wyniku tych starań utworzono łącznie ze Stow. Polskich Inżynierów Górniczych i Hutniczych wspólną delegację, która oficjalnie na kongresie reprezentowała Górników, Hutników i Odlewników polskich. Jako przedstawiciele oficjalni Koła wzięli udział kol. kol. J. Buzek, K. Gierdziejewski i R. Szymanderski.

Zgodnie z uchwałą Ogólnego Zebrania z dn. 14. I. 1930 r. Zarząd poczynił starania o przyjęcie Koła Międzynarodowego Komitetu Związków Odlewniczych (Comité International des Associations Techniques de Fonderie). Na posiedzeniu Komitetu odbytem dn. 25 czerwca 1930 r. Koło zostało jednogłośnie przyjęte w poczet członków Komitetu. Delegatami do Międzyn. Komitetu zostali wybrani przez Zarząd kol. kol. Buzek J. i Gierdziejewski K.

W roku sprawozdawczym Zarząd nawiązał stosunek ze Związkiem Czeskich Odlewników. Współpraca ta będzie wyrażała się w obecnej chwili przez obupólną wymianę referatów, bądź za pośrednictwem czasopism, bądź też przez czynny udział w Zjazdach i Wystawach. Ze swej strony Zarząd zaproponował czeskiemu kolegom wzięcie udziału oficjalnego w mającym się odbyć w Warszawie w r. 1931 I-ym Ogólnopolskim Zjeździe Odlewników, oraz wygłoszenie na nim referatów. Propozycja ta została przez Czechów przyjęta.

6. **Sekretarjat.** — Sekretarz Koła załatwił i wysłał w okresie sprawozdawczym 179 pism.

Koła fachowe. — K o m i s j a K a l k u l a c y j n a. W roku sprawozdawczym komisja odbyła dziewięć posiedzeń, w wyniku których zatwierdziła projekt polskich norm kalkulacji wstępnej dla odlewni żeliwa maszynowego rejonu warszawskiego. Komisja ściśle współpracowała z grupą V odlewni Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych. Opracowany projekt został opublikowany w Nr. 47 „Przemysłu Metalowego”, jak również w formie osobnej odbitki i poddany publicznej dyskusji. W chwili obecnej Komisja zajmuje się grupowaniem materiału, w celu opracowania podob-

nych norm dla innych rejonów Polski. W skład Komisji wchodzi: pp. K. Ambrożewicz, St. Ambrożewicz, J. Dickman, A. Falk, K. Gierdziejewski, L. Skibiński, R. Szymanderski, A. Witt i J. Zybert. Przewodniczącym Komisji jest p. K. Ambrożewicz, zaś sekretarzem — St. Ambrożewicz.

K o m i s j a n a u c z a n i a. W roku sprawozdawczym odbyła siedem posiedzeń. Na posiedzeniach została dokładnie przestudjowana sprawa doksztalcania zawodowego odlewników, przeprowadzona ankieta w zakładach odlewniczych i opracowane programy dla wieczornych szkół doksztalcających. Programy te zostały zatwierdzone przez M. W. R. i O. P., jedna zaś ze szkół tego typu w Warszawie przekształcona została na doksztalcającą szkołę odlewniczą. Przy współudziale Muzeum Przemysłu i Rolnictwa zorganizowane zostały cykle odczytów doksztalcających: „O błędach odlewniczych” — 6 odczytów i „O przetapianiu metali i podstawowych wiadomości z chemji odlewniczej” — również 6 odczytów. Jako prelegenci zaproszeni byli członkowie Koła: inż. inż. Kowtunow i Z. Lenartowicz. W dalszym ciągu komisja po zaznajomieniu się ze stanem szkolnictwa zawodowego w kraju i zagranicą przystąpiła do opracowania szczegółowych programów szkoły rzemieślniczej typu normalnego.

Na posiedzeniu komisji dn. 25. III. 1930 r. został wygłoszony przez doc. inż. K. Gierdziejewskiego referat: „Wytyczne przy organizacji szkolnictwa zawodowego odlewniczego w Polsce”. Prace komisji znalazły uznanie M. W. R. i O. P. wyrażone w liście III. D — 5806/30 z dnia 17. VI. 1930 r.

W skład komisji wchodzi: pp. K. Ambrożewicz, St. Ambrożewicz, L. Chrczonowicz, J. Dickman, Dunin, K. Gierdziejewski, Kowalewski, S. Kowalski, Z. Lenartowicz, K. Pichelski, W. Wagner, L. Uzarowicz i J. Zybert. Przewodniczącym komisji jest kol. K. Gierdziejewski, sekretarzem zaś — kol. J. Dickman do dnia 11. III. 1930 r., i kol. Z. Uzarowicz od dnia 11. III. 1930 r.

K o m i s j a n o r m a l i z a c j i c e g ł y ż e l i w i a k o w e j. W roku sprawozdawczym komisja odbyła pięć posiedzeń, z tego dwa wspólne z komisją normalizacyjną Związku Ceramików, w wyniku których uzgodniła opracowane projekty norm wymiarowych cegły żeliwiakowej, jak również warunków technicznych na dostawę cegły tego rodzaju. Projekty norm po ostatecznem uzgodnieniu zostaną opublikowane w najbliższym czasie.

W skład komisji wchodzi: pp. J. Abratański, S. Ambrożewicz, O. Marcinkowski i R. Szymanderski.

Oddziały Prowincjonalne. — Ostrowiecko-Starachowicki oddział liczy 11 członków Koła.

Przewodniczącym oddziału jest kol. St. Szafranski, obowiązki sekretarza pełni od 1. IV. 1930 r. kol. J. Dickman. Oddział zebrań walnych, ani odczytowych w okresie sprawozdawczym nie urządził.

Przystępując do częściowego urzeczywistnienia projektu wydawania stałego przeglądu czasopism odlewniczych, kol. J. Dickman podjął się prowadzenia sprawozdań z czasopisma „Die Gieserei”. Układ sprawozdań jest uzgadniany z Zarządem Koła i redakcją „Hutnika”, po załatwieniu czego sprawa zostanie ostatecznie zrealizowana.

Grudziądzki oddział liczy 7 członków Koła.
Przewodniczącym oddziału jest kol. St. Knowiakowski. Oddział w roku 1930 posiedzeń nie urządził.

Ze Stowarzyszenia Techn. Polsk. w Warszawie.

Dnia 30. I. 1931 r. prof. dr. Maksymilian Huber wygłosił w Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie odczyt p. t.: „Sprawozdanie z III Kongresu Międzynarodowego Mechaniki Technicznej w Sztokholmie”.

Pierwszy Kongres Mechaniki Teoretycznej odbył się w r. 1924 w Delft w Holandji, następny w r. 1926 w Zurichu, a w r. 1930 trzeci kongres w Sztokholmie. Na kongres przybyło 400 uczestników z 32 krajów. Zgłoszony skład polskiej grupy był następujący: J. Bonder, M. Broszko, H. Czopowski, A. Denisot, Z. Fuchs, M. Huber, A. Krupkowski, S. Neumark, A. Rosenblatt (nie przybył), P. Szymański, C. Witoszyński, a pozatem dr. Bergman z Częstochowy, figurujący w grupie niemieckiej (pracownik Berlińskiego Uniwersytetu).

Ogółem na kongresie było 160 referatów, wygłoszonych w 4 sekcjach: 1) hydromechanika i aerodynamika, 2) teoria sprężystości, plastyczności i wytrzymałości, 3) zagadnienia drgań i stateczności, 4) balistyka i mechanika teoretyczna.

Polacy wygłosili 7 referatów. Dr. S. BERGMAN przedstawił opracowane wspólnie z prof. Reissnerem z Berlina rozwiązania teoretycznie trudnego, a ważnego zwłaszcza dla konstrukcji lotniczych zagadnienia wyboczenia prostokątnej płyty orłotropowej. narażonej na proste ścinanie w jej płaszczyźnie. Dr. HUBER wygłosił w zastępstwie nieobecnego autora referat prof. Broszki o rozwiązaniu ogólnem podstawowego zagadnienia wyboczenia; prof. DENIZOT wygłosił referat z teorii giroskopu Foucault'a; dr. KRUPKOWSKI przemawiał na temat: „Mechaniczne własności miedzi”; dr. NEUMARK przedstawił rozwiązanie zadania odpływu cieczy doskonałej dokoła powierzchni obrotowej z dziobem w kierunku osi, jeżeli ten kierunek jest zarazem kierunkiem ogólnej prędkości nieograniczonego strumienia cieczy; dr. SZYMAŃSKI dał pierwsze rozwiązanie matematycznie trudnego zagadnienia ruchu nieumiejscowionego cieczy lepkiej, podległej równaniom różniczkowym Naviera-Stokes'a dla przepływu przez proste rury okrągłe i o innych kształtach przekroju stałego; prof. WITOSZYŃSKI przedstawił pracę wykonaną wspólnie z dr. Szymańskim na temat „o pewnej całce szczególnej równań Stokes'a”.

Następnie prof. Huber przeszedł do referatów innych narodowości, stwierdził wielki zbiorowy wysiłek w systematycznym opracowaniu zagadnień szczegółowych przy zastosowaniu najróżnorodniejszych środków matematycznych i posuwaniu naprzód dokładności badania lub sprawdzania doświadczalnego. Kongres nie przyniósł sensacyj naukowych, lecz dał obraz szerokiego i spokojnego rozwoju pracy w ważnych dziedzinach mechaniki.

Organizacja kongresu działała wzorowo. Każdy z członków kongresu otrzymał drukowany program, streszczenie wszystkich referatów w językach kongresu t. j. angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim.

Następny IV kongres ma się odbyć w Anglii w Cambridge w 1934 r.

- P** 1930 332.1:622.323
B Nafta Nr. 7
T SZLEMINSKI JÓZEF Bank Gospodarstwa Krajowego na tle rozwoju kopalnictwa naftowego. 1350 sł.
- P** 1930 338(438)+665.5(063)
B Nafta Nr. 7
T Z obrad Polskich Przemysłowców Naftowych. 1120 sł.
- P** 1930 382:665.5
B Nafta Nr. 7
T Import ropy z zagranicy przybiera realne kształty. 220 sł.
- P** 1925 385(438):656.2.07
B Inż. Kol. Nr. 1
T SZTOLCMAN S. inż. Gospodarka materiałowa na kolejach 800 sł.
- P** 1925 656.2.021
B Inż. Kol. Nr. 1
T GOLEBIEWSKI A. inż. kom. Charakterystyka przewozów kolejowych w b. zaborze rosyjskim przed wojną i wskazania stąd płynące (Odczyt wypow. 24.X r. ub. w Stow. Techników Polskich w Warszawie) 980 sł. + 7 tab.
- P** 1925 656.4
B Inż. Kol. Nr. 1
T FEDOROWICZ T. inż. Zagadnienia gospodarki kolejek wąskotorowych. 850 sł.
- P** 1925 625.1.007.2
B Inż. Kol. Nr. 1
T MANTEUFFEL LEON. Współpraca techników i pracowników przy budowie kolei żelaznych. 350 sł.
- P** 1925 625.1.007.2+656.2.071.1
B Inż. Kol. Nr. 1
T IZYCKI A. inż. O przewidywanej ucieczce inżynierów. z P.K.P. 210 sł.
- P** 1925 625.23
B Inż. Kol. Nr. 1
T NAGEL ROMAN inż. Zarys rozwoju żelaznego wagonu osobowego. 1080 sł.
- P** 1925 674.1+674.2+694
B Inż. Kol. Nr. 1
T JASKÓLSKI JÓZEF inż. Projekt wyrobów drzewnych dla celów budowlanych. 490 sł.
- P** 1925 625.1.007.2.+656.2.071.1
B Inż. Kol. Nr. 1
T WIEKUTOWICZ S. inż. Czy trzeba śmieć — swe zdanie mieć? 700 sł.
- P** 1925 656.2.021
B Inż. Kol. Nr. 2
T CZAPSKI WITOLD inż. Sprawność Kolei Polskich. w świetle statystyki własnej i zagranicznej. 700 sł. + 3 tab.
- P** 1925 338 (438)
B Inż. Kol. Nr. 2 i 3
T GIEYSZTOR JOZEF. Polska gospodarcza w liczbach. 3290 sł. + 3 tab.
- P** 1925 625.17
B Inż. Kol. Nr. 2 i 3
T DALEWSKI EMIL. inż. Studja nad normalizacją pracy w dziale utrzymania kolei (Referat na IV Zjeździe Inżynierów Kol.) 2780 sł. + 5 tab.
- P** 1925 656.23
B Inż. Kol. Nr. 2
T CZAPSKI W. inż. Koszta własne przewozów na P.K.P. 80 sł. + 1 tab.
- P** 1925 385.(438)
B Inż. Kol. Nr. 2
T ZIENKIEWICZ E. inż. Uwagi do „Uwag w sprawie dochodowości kolei“. 1000 sł.
- P** 1925 621.33:656.2
B Inż. Kol. Nr. 3
T PAWŁOWSKI WACŁAW inż. elek. Kilka słów o wydziałach elektrycznych. 720 sł.
- P** 1925 658.322.5+331.97+656.2
B Inż. Kol. Nr. 3
T WIELIŃSKI Z. inż. Instrukcja o premjach dla państwowych pracowników przy eksploatacji bułgarskich kolei żelaznych (Rozporządzenie z dn. 25 — VIII 1924 r. tłum. z bułgarskiego) 350 sł.
- P** 1925 385.(438)
B Inż. Kol. Nr. 4
T JAKUBOWSKI W. inż. Pierwsza wielka koncesja kolejowa w Polsce 800 sł. + 2 mapki.
- P** 1925 385.(436)
B Inż. Kol. Nr. 4 i 5
T NAGEL ROMAN inż. Reforma kolejnictwa w Austrii 2890 sł.
- P** 1925 385.(73)
B Inż. Kol. Nr. 4
T LANGROD ADOLF dr. inż. Departament Prób Kolei Pelsywańskiej 560 sł. + 3 rys.
- P** 1925 621.133.1
B Inż. Kol. Nr. 4
T PYROWICZ J. inż. System zasilania parowozów węglem w węzłach kolejowych 1100 sł. + 5 rys.

„TECHNIK”

Dwutygodnik poświęcony sprawom

Redakcja i Administracja: **górnictwa,**
Katowice, Ligonia 30, II p. **hutnictwa,**
tel. 30-90 P. K. O. Nr. 305.249.

Prenumerata roczna zł. 12, **przemysłu**
półroczna zł. 6, kwartalna zł. 3.

Numer pojedynczy 50 gr. **i budownictwa.**

KATALOG

KSIAŻEK, CZASOPISM
I ODDZIELNYCH
BROSZUR z DZIEDZINY

„POLSKIEJ TECHNIKI”

WYDANYCH OD ROKU 1918 DO 31 GRUDNIA 1928

UKAZAŁ SIĘ
Z DRUKU NAKŁADEM
Z W I A Ż K U
POLSKICH ZRZESZ.
TECHNICZNYCH

(Początek patrz 2 str. okładki).

- 28—Fabryka Mydła poszukuje KIEROWNIKA TECHNICZNEGO. Kandydat musi wykazać się wieloletniemi doświadczeniem i praktyką w wielkich fabrykach na stanowiskach kierowniczych, musi posiadać praktyczną-znajomość gotowania wszelkich gatunków mydeł, specjalnie metodą Krebitza, również wprawę w ekstrakcji gliceryny, umiejętność analiz, wiadomości z zakresu organizacji pracy oraz znajomość techniczną maszyn przemysłu mydlarskiego. Tylko pierwszorzędne siły proszone są o składanie ofert.
- 30—Generalne Przedstawicielstwo w Polsce kilku fabryk maszyn i narzędzi, łatwych do zbytu w przemyśle budowlanym, drogowym, metalowym i górniczym, powierzy podprzedstawicielstwa i akwizycje członkom Z. P. Ż. T.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 17—INŻYNIER—MECHANIK z wykształceniem handlowo—administracyjnem, ze znajomością źródeł zakupu i rynku sprzedaży w dziedzinie technicznej, metalowej, budowlanej posiadający duże stosunki w przemyśle i handlu, obeznany z nauką organizacją pracy, władający językami—zmieni obecną posadę.
- 19—INŻYNIER—MECHANIK, lat 42, pełen inicjatywy i energii z chlubnymi świadectwami i powinszowaniami, z 18 letnią praktyką administracyjno—warsztatową inżyniera ruchu na samodzielnych różnych stanowiskach. Posiadający prawo kierowania parowozem, obeznany z budową parowozów, wagonów, armaturą, obrabiarek, kotłowym działem zakupów i sprzedaży oraz obróbką części samochodowych. Przyjmie propozycję poważną oraz przyjmie wykłady w szkołach kształcących zawodowych i technicznych, posiadając rutynę jako wykładowca i b. dyrektor szkoły rzemieślniczo—przemysłowej.
- 21—TECHNIK-MECHANIK z kilkuletnią praktyką warsztatową i konstrukcyjną — poszukuje zajęcia.
- 23—Dypl. INŻYNIER-MECHANIK z długoletnią praktyką na kierowniczych stanowiskach, wytrawny organizator i administrator z gruntowną znajomością niemieckiego poszukuje odpowiedniego stanowiska.

POLSK. STOW. INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO
Rada P. St. Inż i Techn. woj. Śląskiego zwołuje na dzień 22.III. 31 r. o godz. 16-ej (4 po poł.) w Katowicach w sali Rady Miejskiej przy ul. Pocztowej Nr. 2 DOROCZNE WALNE ZEBRANIE z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie 2. Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zebrania. 3. Sprawozdanie z działalności Rady 4. Sprawozdanie Kom. Rewizyjnej. 5. Uchwalenie budżetu na r. 1931. 6. Uzupełniające wybory do Rady. 7. Wybory Komisji Rewizyjnej. 8. Wybory do Sądu Koleżeńskiego (Kadencja II-ga). 9. Wolne wnioski.

Sekretarz Rady: *J. Płoński*

Prezes Rady: *E. Górkiewicz*

Inżynier-Metalurg z długoletnią praktyką

na odpowiedzialnych stanowiskach samodzielnych

poszukuje

odpowiedniego stanowiska w hutach lub przemyśle żelaznym.

OD REDAKCJI.

Warunki ekonomiczne zmuszają nas często do odmówienia sobie zakupu bieżących dzieł fachowych, a nawet prenumeraty większej ilości czasopism technicznych i w ten sposób jesteśmy często odcięci od możliwości śledzenia rozwoju myśli technicznej w kraju i zagranicą.

Pragnąc zaradzić temu brakowi, wydajemy w dalszym ciągu przy „Wiadomościach“ dodatek

„Kronika Techniczna“.

Dodatek Powyższy obejmuje treść ciekawych zagadnień poruszonych w piśmiennictwie fachowym krajowym i zagranicznym.

Każdy z Kolegów może zostać współpracownikiem. Przyjęte przez Komisję Redakcyjną artykuły będą honorowane.

Prosimy kolegów o przysyłanie do Redakcji życzeń i informacji, jakie dziedziny ich interesują.

Kronika Techniczna zaczęła wychodzić od kwietnia 1930 r.

Nr. 1 Kroniki w 1931 roku został dołączony jako okazowy do Nr. 1—2 w roku 1931 i przesłany do wszystkich członków.

Następne numery będą dołączone do Wiadomości tylko tym członkom, **którzy wpłacą dodatkową prenumeratę za kwartał — Zł. 4, do P. K. O. na konto Nr. 5878**

Pragniemy, aby Kronika ukazywała się co 2 tyg.

Ponieważ nakład regulujemy w stosunku do ilości prenumeratorów, więc nowi prenumeratorzy zechcą łaskawie wpłaty uiścić zawczasu, a to dlatego żeby można było określić wysokość nakładu, opóźnionym bowiem nie możemy gwarantować dostarczenia uprzednich numerów Kroniki Technicznej.
